

en de « profeet » lag in het midden, tusschen in de twee scharen. Hoe makkelijk kon zulks aanleiding geven, zoo niet tot feiten, dan toch tot vermoedens van dingen, gelijk aan deze die Tanchelm aangewreven werden. En men weet uit gelijktijdige schriften dat men niet nauw zag op zedegebied. Vergelijk b.v. *Everwini Steinfeldensis praepositi epistola ad S. Bernardum de haereticis sui temporis* (M a b i l l o n , *Vetera Analecta*. Parijs, 1723, blz. 473). Of lees enkele bladzijden uit het *Chronicon Ninoviensis*, uitg. D e S m e t (Recueil des chroniques de Flandre, dl. II, 1841) : dan is men genoegzaam gesticht.

Deze bemerkingen zijn niet neergeschreven om de uiteenzetting van E. H. Philippen af te breken, maar om enkel aan te duiden hoe het mogelijk is een nog dieper inzicht te krijgen over onderhavig onderwerp, waartoe de weg meesterlijk door hem werd gebaad.

Tongerloo.

A. ERENS.

Jac. S c h r e u r s , M. S. C., *Norbertus van Gennep. Een Pelgrim op aarde*. Schiedam, Vox Romana, 1934.

Het achtste eeuwfeest van Sint Norbertus' dood heeft aanleiding gegeven tot het ontstaan en de inspiratie van dit St. Norbertus-spel. Meermalen werd het dan ook te Berne-Heeswijk en in de buurt uitgevoerd, en altijd met meest succes, bij gelegenheid van het achtste eeuwfeest der stichting van deze abdij, dat in het teeken stond der herdenking van het afsterven van den stichter der orde.

Het eeuwige heimwee van de ziel naar God wordt in dit stuk uitgedrukt op een zeldzaam-strakke, pakkende, meeslepende manier. Norbert van Gennep wordt hier voorgesteld als een voorbeeld van iemand die als motto over zijn leven geschreven heeft : « Ik ben een pelgrim op aarde en ga voorbij ». Het lag niet in de bedoeling van den schrijver den H. Norbertus in heel de kracht van zijn reuzengestalte en in de uitstraling van zijn werk te stellen, maar in hem de vertolking te geven van de ziel die God zoekt, verzet en tegenspraak ten spijt : de machtige strijd, waarin een hoog ideaal zegeviert.

A. E.